

Aan: Consultatie-ACM@acm.nl
Van: Claudia Umlauf
Datum: 19 november 2013
Onderwerp: reactie op consultatiedocument duurzaamheid in energietoezicht, zaaknr. 13.0849.66

Graag reageert Vereniging Eigen Huis op het consultatiedocument 'Duurzaamheid in energietoezicht', waarmee ACM beoogt meer duidelijkheid te geven over de ruimte die de wetgeving (in de visie van ACM) biedt om duurzaamheidsinitiatieven te faciliteren. De vereniging vraagt ACM om in de nadere uitwerking van haar visie en toezicht op het terrein van energie en duurzaamheid, de onderstaande zaken mee te nemen.

Trend naar meer collectief

Er worden in Nederland steeds meer energiecoöperaties opgericht. Het oprichten van lokale energiecoöperaties past in de trend van een verdere verduurzaming van energiebronnen. Dergelijke samenwerkingsverbanden zetten zich in voor de opwekking, het transport en het gebruik van duurzame energie. Dat kan bijvoorbeeld door samen te investeren in een windmolen of gezamenlijk zonnepanelen in te kopen.

Probleem 1:

Langdurig vastzitten aan één leverancier belemmert individu

Van de consumenten die overwegen deel te nemen aan een energiecoöperatie, zoals het initiatief Stukje Windmolen van Vereniging Eigen Huis, wordt naar verwachting 50% belemmerd vanwege een verplichte, langdurige overstap naar één energieleverancier. Dit cijfer is gebaseerd op onderzoeksresultaten van de Windcentrale en Vereniging Eigen Huis over deelname aan windmolencoöperaties (bijlage 1).

Een energiecoöperatie moet in de huidige situatie één leverancier kiezen. Een leverancier die zorgdraagt voor de volgende zaken:

- Programmaverantwoordelijkheid ten aanzien van de collectieve energiebron
- Leveringsverantwoordelijkheid ten behoeve van de deelnemende individuen aan de coöperatie
- Administratieve verrekening van de opgewekte energie uit de collectieve energiebron

De energiecoöperatie als geheel kan eventueel overstappen naar een andere leverancier. Individueel kunnen de deelnemers aan de coöperatie dat echter niet. Het probleem zit hem in het feit dat de Programmaverantwoordelijke en Leveringsverantwoordelijke veelal een en dezelfde organisatie zijn, namelijk een centrale energieleverancier. Deze leverancier verzorgt ook nog eens de administratieve verrekening van de decentrale opwek. De verantwoordelijkheden zitten in elkaar verweven.

Probleem 2:

Individu kan niet deelnemen aan meerdere coöperaties

Met het oog op de toekomst zal de benodigde energie van een individueel huishouden mogelijk geleverd worden door een mix van productiemiddelen. De consument zal zich vaak niet willen en/of kunnen beperken tot deelname in één productiemiddel. Hierdoor zullen in de komende jaren situaties als de volgende zich voor gaan doen, bij een ongewijzigde situatie:

- Stel een particulier neemt deel in een zonnepanelenproject van zijn werkgever. Daardoor is hij gebonden aan de energieleverancier waarmee het project wordt uitgevoerd. Wanneer hij de rest van zijn stroomverbruik wil dekken met bijv. winddelen, dan is de kans groot dat dit niet kan vanwege het feit dat de energieleveranciers van beide projecten niet dezelfde zijn.
- Stel een energiecoöperatie overweegt te wisselen van energieleverancier. Voor leden die ook zijn aangesloten bij een ander energie initiatief van de huidige energieleverancier is het niet mogelijk om mee te kunnen wisselen. Dit leidt ertoe dat de betreffende deelnemers uit de coöperatie moeten stappen, of dat de coöperatie niet over kan stappen.

Probleem 3:

Kans op te hoge energieprijzen, door afnemende concurrentie

Decentrale opwek in coöperatieverband schept enerzijds een mogelijkheid voor consumenten om makkelijk zelf, ongeacht het type woning, duurzame energie op te wekken. Anderzijds is op macroniveau sprake van afnemende marktwerking. Het feit dat consumenten in een constructie, zoals bv. met windturbines, jaren vastzitten aan één leverancier, belemmert veel consumenten een dergelijke stap naar duurzame zelflevering te zetten.

Verwacht kan worden dat leveranciers dergelijke constructies juist gaan gebruiken als klantenbinders. Dat komt op een vervelend moment. Tien jaar na de start van de vrije energiemarkt voor kleinverbruikers is het tijd om de controle op tarieven en voorwaarden af te bouwen. Concurrentie tussen aanbieders moet de taak van de toezichthouder overnemen. De aanstaande modernisering en integratie van de Elektriciteitswet en Gaswet is daarvoor een uitgelezen moment. Daarvoor is het wel nodig dat er vooruitzicht is op blijvende concurrentie tussen leveranciers in een tijdperk waarin meer energiecoöperaties zullen ontstaan.

Memo

Datum: 19 november 2013

Onderwerp: reactie op consultatiedocument duurzaamheid in energietoezicht, zaaknr. 13.0849.66

vereniging
eigen huis

Advies en oplossingsrichting:

Toezicht is noodzakelijk opdat de markt de energietransitie niet belemmert door het nalaten van het aanbieden van oplossingen/mogelijkheden om als individu keuzevrijheid van leverancier te krijgen binnen een energiecoöperatie.

Oplossingen van keuzevrijheid van leverancier per individu zitten in de richting van meerdere (virtuele) EAN-codes en een andere administratie. De wet verbiedt dit niet. Het zou kunnen dat hier afspraken over zijn gemaakt in onderliggende regels (codes ed.).

In de markt komt het in ieder geval nog niet van de grond dat er een loskoppeling van Programmaverantwoordelijke, Leveringsverantwoordelijke en administratieve verrekening plaats vindt. Dit vertraagd de opschaling van energiecoöperaties en daarmee decentrale duurzame energieproductie.

Memo

Datum: 19 november 2013

Onderwerp: reactie op consultatiedocument duurzaamheid in energietoezicht, zaaknr. 13.0849.66

vereniging
eigen huis

Bijlage 1:

De Windcentrale heeft onderzoek gedaan onder 300 voorinschrijvers op winddelen. Aan de voorinschrijvers is gevraagd of de verplichte overstap naar Greenchoice voor hen een belemmering zou gaan vormen bij de uiteindelijke beslissing om winddelen te kopen. Het betrof hier een groep die al 15 euro voorinschrijfgeld had betaald, dus positief stond tegenover de aanschaf van winddelen en ook bekend was met het feit dat overstappen naar Greenchoice een voorwaarde was om mee te kunnen doen. Toch gaf 30 procent aan nog te aarzelen over de definitieve beslissing tot aankoop van winddelen vanwege de verplichte overstap naar Greenchoice. 2,5 procent gaf zelfs aan toch af te zien van Winddelen vanwege de koppeling met verplichte overstap naar Greenchoice.

In een onderzoek onder leden van Vereniging Eigen Huis, die het inschrijvingsproces voor winddelen zijn gestart maar uiteindelijk niet hebben afgerond, blijkt 38 procent afgehaakt te zijn vanwege de verplichte overstap naar Greenchoice of omdat ze niet kunnen overstappen vanwege een langlopend energiecontract bij een andere leverancier.